



МУРАЛ У КИЄВІ

ПАРТІЙНА ГАЗЕТА

# СОЛІДАРНІСТЬ

БЕРЕЗЕНЬ • 2018

## СТОКГОЛЬМСЬКИЙ АРБІТРАЖ: ДРУГА ПЕРЕМОГА

В останній день лютого Стокгольмський арбітраж ухвалив рішення щодо спору між Нафтогазом та Газпромом, який стосувався контракту з транзиту газу. Стокгольмські арбітри зобов'язали ПАТ «Газпром» доплатити НАК «Нафтогаз України» 4,63 млрд доларів за недопоставку узгоджених обсягів газу для транзиту. З урахуванням попереднього рішення арбітражу щодо контракту з газопостачань Газпром повинен доплатити Нафтогазу 2,56 млрд доларів



БОРИС КУШНІРУК  
ЕКОНОМІСТ

зберігали за власний кошт у газових сховищах, аби забезпечувати безперебійний транзит. І водночас платили чи не найвищу в Європі ціну за нього. Натомість транспортування російського газу по території України здійснювалося за тарифом, що в рази нижчий від того, за яким Газпром качає газ по країнах Європи.

Стокгольмський арбітраж підтримав позицію Нафтогазу в частині компенсації недоотриманого доходу від зниження обсягу газового транзиту та зобов'язав стор.

ОБИДВА рішення ухвалено на користь України, проте вони не розв'язують (і не можуть розв'язати) проблеми колосальних збитків, завданих нашій країні газовими угодами Тимошенко – Путіна. Україна протягом багатьох років була найбільшим споживачем російського газу. Ми закуповували його навесні та влітку й



ОСОБИСТІСТЬ

## Герой України Володимир Жемчугов: КОЛИ Я ПОБАЧИВ УБИТИХ НАШИХ СОЛДАТІВ, ТО ЗРОЗУМІВ, ЩО МСТИТИМУСЬ ДО ОСТАННЬОГО

Володимир Жемчугов – Герой України, організатор підпілля на Луганщині, колишній бранець, що вирвався з рук сепаратистів і російського ФСБ. У вересні 2016 року його і ще одного полоненого обміняли за формулою «два на чотири». Звільненням займався особисто Петро Порошенко. Жемчугов був звинувачений у підриві залізничної колії в районі Лутугино та електроопори в Хрящуватому, а також у тому, що виступав проти політики Російської Федерації

буває дружина Олена. І безліч людей, які допомагали і допомагають йому відновитися в мирному житті. Сьогодні він займається військово-патріотичним вихованням, виступаючи перед учнями, курсантами військових училищ. А 21 січня 2017 року Володимира Жемчугова було удостоєно звання «Герой України».

Коли закінчатся бойові дії на Сході України, Володимир мріє написати книжку про все, що пережив, борючись за незалежність Батьківщини, жививши після тяжких поранень і року полону в російсько-сепаратистських катівнях.



## ПЕТРО ПОРОШЕНКО – ПРО СУЧАСНІ ВИКЛИКИ УКРАЇНИ

З виступу Президента на прес-конференції 28 лютого 2018 року

стор. 2

У ВОЛОДИМИРА до ліктів ампутовано обидві руки, видалено частину кишечника. Він повністю втратив зір, але німецькі лікарі зробили диво, відновивши частково зір в одному оці. «Праве око взагалі нічого не бачить, а ліве після лікування спочатку бачило

тільки плями», – розповідає Володимир, дивлячись на співрозмовників через товсті лінзи окулярів. Він сподівається, що лікарі врятують зір і в другому оці. Також демонструє нові сучасні протези рук, якими він навіть може тримати ручку. Поруч з ним повсякчас пере-

стор. 4





ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА

# ПЕТРО ПОРОШЕНКО – ПРО СУЧАСНІ ВИКЛИКИ УКРАЇНИ

закінчення. початок на стор. 1

## Про кадрові питання

Як Президент разом з усім суспільством очікую від парламенту важливих рішень. Рішень з кадрових питань. Ідеться про голосування за голову Національного банку України. Найближчим часом я чекаю і, нарешті, призначення повністю оновленого складу Центральної виборчої комісії.

Дуже важливо, щоб ми завершили доукомплектування Конституційного Суду. Я днями призначив представників від Президента, які пройшли конкурсний відбір, і також чекаю результативного голосування в парламенті. Важливо, щоб також відбулося призначення аудитора НАБУ, омбудсмена та нового складу Рахункової палати.

Я дуже задоволений, що нарешті парламент включив до порядку денного мій закон про Антикорупційний суд... Упевнений, що зараз це стало вже лакмусовим папірцем, і Україна має скласти цей іспит. Усі зараз з нетерпінням чекаємо рішення Верховної Ради.

## Про електронні декларації

Не так багато залишилося часу до 1 квітня. Ні, це не те, про що ви подумали. Це – кінцевий термін заповнення електронних декларацій за минулий рік. Відтак слід якнайшвидше зробити крок назустріч громадянському суспільству. Я декілька разів наголошував, що законопроекти, які я передав ще минулого літа до Верховної Ради, передбачають заміну принципів електронного декларування для антикорупційних активістів, скасування кримінальної відповідальності, перехід на європейські принципи звітності, і зволікати з відповідним рішенням далі нікуди.

## Про роботу парламенту

Під час минулої сесії, з вересня по січень, коефіцієнт корисної дії співпраці з парламентом, на мою думку, виявився достатньо високим. Ухвалили пенсійну реформу,

ухвалили освітню реформу, ухвалили медичну реформу. Проголосували надзвичайно важливий закон про сільську медицину, проголосували кодекси і створили новий Верховний Суд, який нарешті почав працювати.

Дуже важливі кроки зроблені в напрямку децентралізації. Децентралізація – одне з моїх ключових передвиборних зобов'язань – стала реальністю і вже приносить перші плоди для територіальних громад і в інтересах місцевих громад.

Від багатьох інших реформ більшість українців, на жаль, поки що не відчувають позитивного ефекту, бо життя українців значно не покращилося. Рівень життя, підкошений війною та економічною агресією, тільки-но починає відновлюватися, і темпи надто повільні. І мене як Президента це не влаштовує.

## Про безвіз

Але про те, що зміни помітили, визнали та оцінили у світі, свідчить багато факторів – старт безвізового режиму, яким уже, станом на зараз, скористалися півмільйона українських громадян. Не слухайте тих, хто намагається «накаркати» призупинення безвізу. Це – те ж саме коло «прогнозистів», які пророчили, що нам його ніколи не дадуть. Більше того, писали листи, зверталися до країн-членів Євросоюзу з проханням не надавати нам безвізового режиму.

І більшу частину своєї каденції поклав на те, аби разом з вами вибороти це законне право кожного українського громадянина. І не допущу жодних дій, які б дали підстави поставити його під сумнів!

## Про євроатлантичну інтеграцію

У моїй команді ми зараз обговорюємо пропозицію «заякрити» в Конституції європейську та євроатлантичну інтеграцію. Обидві ідеї, як свідчать опитування громадської думки, є консолідуючими, користуються широкою підтримкою в суспільстві. Водночас, коли піднімають голову антиєвропейські політичні

сили, які прагнуть реваншу, на мою думку, поправки до Основного Закону могли би стати страховкою від будь-яких несподіванок та імперативом для всіх політичних сил на роки вперед.

Індикатором позитивного ставлення євроатлантичної спільноти до України стали надважливі рішення з боку наших партнерів – Сполучених Штатів, Канади, багатьох інших країн, які надають нам можливість отримувати сучасну високоєфективну оборонну зброю. Пам'ятаєте, скільки було розмов, що нам її не дадуть. Всупереч негативним передбаченням багатьох експертів, ми налагодили продуктивний діалог з новою американською адміністрацією, з нашими партнерами з інших країн, і тримати Україну серед пріоритетів зовнішньої політики інших ключових наших партнерів нам вдалося. А тим нашим опозиціонерам, які у закутках міжнародних конференцій роблять селфі з російськими послами, хотів би пояснити, що дипломатичні перемоги кують не тільки і не стільки в конференц-залах, а в кабінетах для переговорів – часом дійсно важких та виснажливих.

## Про війну та Збройні Сили

Хотів би поговорити про серйозні виклики, які стоять перед країною в поточному році.

Безумовно, ключовим з них продовжує залишатися війна Росії проти України. Ціна агресії для агресора зростає завдяки зміцненню Збройних Сил України і продовженню політики санкцій проти Москви. Це, звичайно, значно зменшує ризик повномасштабної агресії росіян по всіх азимутах, але аж ніяк не зводить цю загрозу до нуля. Тому наша армія має забезпечити безпеку по всій лінії державного кордону. Посилення її бойової спроможності залишиться моїм головним пріоритетом як Верховного Головнокомандувача Збройних Сил України. Наші Збройні Сили слід укріпити настільки, щоби вони були не лише обороноздатними, а й спроможними звільнити окуповані території. Це

– наше безумовне право, і воно має бути забезпечене достатнім військовим потенціалом.

## Про відновлення територіальної цілісності

Але, звичайно ж, пріоритетним – більш того, у даний час і безальтернативним – ми вважаємо саме мирний, політико-дипломатичний спосіб відновлення територіальної цілісності. Будемо дотримуватися Мінських домовленостей і наполегливо добиватися розміщення миротворчої місії ООН на прийнятних для України умовах.

Миротворці – важлива складова мирного відновлення суверенітету та територіальної цілісності і незалежності нашої держави. Хочу всім нагадати, що цю ініціативу я озвучив ще 2015 року, і, на жаль, лише тепер вона здобуває дедалі більшу підтримку серед наших партнерів.

Дуже важливе прийняття закону про відновлення державного суверенітету на окупованій частині Донбасу. Цей закон набув зараз чинності. Найближчим часом, відповідно до його вимог, я проведу реорганізацію управління підрозділами Збройних Сил на Сході.

Я подав до Верховної Ради ключовий, стратегічний, фундаментальний проект Закону «Про національну безпеку». Хочу наголосити, що він багато місяців розроблявся в тісній координації з нашими партнерами з НАТО.

## Про соціальні виклики

Ще хотів би наголосити, що головним викликом є соціальний: бідність, низький рівень та незадовільна якість життя переважної більшості українців. Люди цим абсолютно природно, що розчаровані. Я це незадоволення розумію і повністю поділяю.

З одного боку, чотирнадцятий рік як згадаєш – здригнешся. Ми отримали у спадщину нерезформовану, відсталу економіку, смертельно хвору банківську систему, де рівень проблемних кредитів перевищував 70% – банківська система фактично була банкрутом, порожній каз-

начейський рахунок, порожній бюджет.

Далі – напад з боку Російської Федерації, незаконна анексія... Нам відключили газ, нам перекрили транзит у треті країни. Усе це є елементом гібридної війни Російської Федерації проти суверенної і незалежної України.

Але ми вистояли!

Та все одно не полишає відчуття, що зробили не все, що могли. Так, ми відновили економічне зростання. Два відсотки плюс до ВВП чи трохи більше двох відсотків – це, звичайно, краще, ніж мінус 15, чи не так? Але очевидно, що досягнуті темпи є категорично неприйнятними і недостатніми, щоб забезпечити не символічне, а відчутне зростання заробітних плат і пенсій. Їх замало, аби дати кожному українському громадянину якісну освіту, медицину, гарантувати безпеку.

Безумовно, що економіка – це сфера відповідальності українського уряду, сформованого парламентською коаліцією. Але Президент як гарант конституційних прав і свобод громадян, безумовно, повинен забезпечити спільну й ефективну діяльність Верховної Ради, Кабінету Міністрів, у тому числі й для покращення підприємницького клімату, інвестиційного клімату й залучення інвестицій, модернізації виробництва та прискорення зростання, створення нових робочих місць, підвищення рівня життя. І щоб забезпечити досягнення цих цілей, я готовий до вирішення найскладніших завдань, які тільки можуть виникнути на нашій українській політичній шахівниці. А по-друге, я буду активно користатися президентським правом законодавчої ініціативи.

## Про економічні законопроекти

Голова парламентського комітету з питань податкової політики Ніна Петрівна Южаніна завершила разом з великою робочою групою розробку і оприлюднила для широкого громадського обговорення проект закону про Національне бюро фінансової безпеки. Створенням цього бюро



– насамперед як аналітичної структури – ми повністю відріжемо всі без винятку інші силові структури від пасовища, на якому вони вже десятиліттями доять український бізнес. На гарматний постріл після прийняття цього закону не можна буде підійти нікому до платника податків. Несплатою податків буде займатися лише це бюро, а нове покоління підприємців не знатиме, що таке податкова міліція, поліція чи інквізиція.

Проект закону «Про валюту» замінить декрети початку 90-х, двадцятилітньої давнини... І це, на мою думку, буде революційний закон, який лібералізує валютне регулювання відповідно до Угоди про асоціацію, приведе його в повну відповідність до норм Євро-союзу. Зміна філософії: принцип – «дозволено все, що прямо не заборонено законом».

Готовий до внесення до парламенту й законопроект про податок на виведений капітал замість податку на прибуток. Бо податок на прибуток сьогодні єдиний, при обчисленні якого залишається дуже широкий простір для свавілля з боку перевіряючих і податкових органів. Апетит інспектора визначає, що можна віднести на собівартість, а що ні. І я пропоную, щоб оподатковувалась лише та частина, яка виводиться, – частина прибутку для споживання, яка не спрямовується на створення чи розширення виробництва.

Це буде дуже сильнодіюча ініціатива для економічного зростання. І, до речі, щеплення потужне від корупції.

Я озвучив ініціативу про продовження мораторію на перевірки для малого і середнього бізнесу. В уряді, на жаль, поки що зволікають з цим, але звертаюся до уряду, щоб врахували ці мої пропозиції.

Ми повинні зробити цей та інші кроки, щоби на ноги знову підвівся середній клас, по якому найсильніше вдарили всі випробування останніх років. Саме середній клас є гарантом демократичного характеру політичної системи. Саме він є тією скелею, об яку розбиваються каламутні хвилі популізму.

### Про популізм і отаманщину

Популізм та отаманщина – це два виклики, які стоять перед нами так само гостро, як і сто років тому, коли Україна через брак внутрішньої єдності стала здобиччю агресора та втратила незалежність. Місія моя як Президента, місія моєї команди – не допустити повторення тих помилок. Я впевнений, що ця місія – можлива, ба більше – ця місія неминуха і безальтернативна.

Я захищу країну від безвідповідальних популістів – навіть попри те, що вони уклали таємний союз з контрреформаторами й реваншистами. І деяких професійних борців за «щастя народу» корупціонери-втікачі щедро частують грошима з-за кордону, причому вкраденими в українців. Ми, на жаль, поки що не все змогли повернути до бюджету, але й ця робота триває.

І я впевнений, дорогі мої, що все буде добре.

## Мер Кам'янського Андрій Білоусов: Ми не просто будуємо місто, ми вдихаємо в нього життя

На посаду мера рідного Кам'янського 41-річний Андрій Білоусов, який представляє БПП «Солідарність», заступив у листопаді 2015 року. Доти був депутатом міської ради, працював начальником управління комунального господарства Дніпропетровщини, заступником голови облдержадміністрації, заступником міністра регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ України. Та навіть коли обіймав посаду в столиці, не полишав думки очолити рідне місто

### САМОВРЯДУВАННЯ



■ Андрію Леонідовичу, де цікавіше працювати – у виконавчих структурах чи в місцевому самоврядуванні?

Я ще в 1998-му поставив собі за мету стати головою рідного міста, яке тоді ще називалося Дніпродзержинськом. Але перші вибори на посаду мера у 2006 році я програв. Озираючись назад, можу сказати: і слава Богу, що програв.

Тоді мене помітили в Дніпропетровській облдержадміністрації, призначили заступником начальника обласного управління ЖКГ, потім начальником. Став заступником губернатора, пізніше працював у Мінрегіоні. Набув досвіду,

необхідного для роботи на посаді мера... Усюди по-своєму цікаво...

■ Ви реалізували кілька проектів за рахунок міжнародних фондів та субвенцій з держбюджету. Отримали велику суму кредиту...

Так, Європейський банк реконструкції та розвитку, Європейський інвестиційний банк дають кредити під 1,5–2% річних. Ми виграли конкурс: з 400 млн євро, виділених на всю країну, п'ята частина – 80 млн – наша. Це дасть змогу реалізувати три проекти: щодо вуличного освітлення, теплопостачання та утеплення бюджетних установ.

Завдяки гранту Північної фінансової корпорації (НФКО) встановили на мосту через Дніпро 1,5 тисячі LED-світильників з автоматичною системою керування. 20 років на тому мосту взагалі не було світла. Окрім того, утепили найхолоднішу школу міста, зробили внутрішній ремонт третьої поліклініки. Ще реалізували купу дрібних соціальних проектів.

■ До Києва у робочих справах часто доводиться їздити?

На щастя, система децентралізації, яка активно впроваджується Президентом Петром Порошенком, побудована так, що постійно їздити до столиці й вибивати кошти потреби немає. Звісно, буваю в Києві у справах, які здебільшого стосуються держбюджету, Нацкомісії з тарифів, Нафтогазу...

■ Що ще плануєте найближчим часом?

Зараз переходимо до великих структурних об'єктів. Торік облаштували центральний парк. Цього року за підтримки губернатора плануємо провести реконструкцію палацу тенісу СК «Прометей», будівництво дитячого садка в Романковому (частина міста), сучасного стадіону на лівому березі, а також освітнього закладу для дітей інклюзивної форми навчання.

Плануємо підписати договір про соціалізацію з Дніпровським металургійним комбінатом. Вони мають вкласти кошти в енергоефективність та енергонезалежність міста.

■ У вас будується смітєвий полігон. Коли він запрацює?

Ми не хочемо повторити ситуацію, яка склалася у Львові, тому звернулися до обласної влади задалегідь, і нас підтримали. Улітку полігон буде введено в експлуатацію. Він сучасний, відповідає всім стандартам. Поставимо на полігоні



сортувальну станцію. З часом навчатимемо городян самостійно сортувати відходи.

■ У новостворених ОТГ часто нарікають на брак кваліфікованих кадрів. Як у вас вирішується це питання?

Я звик виходити з того, що маю. Маю справу з тими людьми, які працювала й до мене. Мер – як диригент. Усі можуть працювати конструктивно й успішно, потрібно лише спрямувати зусилля людей у потрібному напрямку.

■ З чого складається робочий день міського голови?

Зазвичай я прокидаюся о п'ятій ранку. З шостої до сьомої об'їжджаю місто, за десять хвилин сьома – уже в себе в кабінеті. Після роботи йду гуляти містом, заглядаю в кожен закуток. Підлеглим дістається, коли десь якийсь безлад.

Намагаюся бувати скрізь, де тільки встигаю. Ми не просто будуємо місто, ми вдихаємо в нього життя. Кожного місяця в нас проходять якісь фестивалі, змагання. Я теж беру участь у забігах, плаванні.

Для мене це надзвичайно важливо. Вважаю: якщо кожен із 250 тисяч мешканців міста бодай один раз наживо побачить міського голову, значить, міський голова існує! Тож якщо треба піти привітати працівників ринку чи таксистів – я йду й вітаю. Хочу, аби люди мене бачили, ставили запитання. Тільки так вони відчують, що в місті є влада, є мер, і його можна побачити не лише в приміщенні міськради.

## ДЕЛЕГАЦІЯ БПП У ВАШИНГТОНІ ВІДЗНАЧИЛА ПОВНУ ПІДТРИМКУ НАШОЇ КРАЇНИ З БОКУ США

ВІЗИТ

ДЕЛЕГАЦІЯ парламентської фракції БПП провела у США зустріч з посадовцями Білого Дому, Державного департаменту, сенаторами й конгресменами, громадськими діячами та аналітичними структурами й журналістами.

Переговори проходили також у Міністерстві охорони здоров'я та людських ресурсів США, Міжнарод-

ному республіканському інституті, Фонді Маршалла «Німеччина – США» тощо.

Як зазначають українські депутати, під час зустрічей у Вашингтоні вони отримали підтвердження повної підтримки України з боку США.

«Я багато разів їздив до Сполучених Штатів, коли був у опозиції, – розповів Володимир Ар'єв. – Зараз,

на мій погляд, інтерес до України як ніколи великий. І я ніколи ще не бачив такої підтримки України».

До складу делегації входили голова фракції БПП Артур Герасимов, заступник голови фракції Сергій Березенко, народні депутати Володимир Ар'єв та Павло Різаненко, засновник Фонду інновацій та розвитку Георгій Вашадзе.





Герой України Володимир Жемчугов:

# КОЛИ Я ПОБАЧИВ УБИТИХ УКРАЇНСЬКИХ СОЛДАТІВ, ТО ЗРОЗУМІВ, ЩО МСТИТИМУСЬ ДО ОСТАННЬОГО

ОСОБИСТІСТЬ

ВОЛОДИМИР ЖЕМЧУГОВ З ДРУЖИНОЮ ОЛЕНЮ. КИЇВ, ЧЕРВЕНЬ 2017 РОКУ



закінчення. початок на стор. 1

## Я не був активним учасником другого Майдану

Я був активним учасником першого Майдану в Луганській області, активно підтримував тих хлопців, які були в партії Ющенко. Але тоді, після Помаранчевої революції, Ющенко «кинув» усіх своїх однопартійців на Луганщині. І в нас як був Єфремов — цар Луганської області (як ми його називали з 1997 року), — так і залишився. Ющенко, як я зрозумів, віддав Єфремову на відкуп Луганську область, а Ахметову — Донецьку, і не втручався в життя в цих областях. З 2007 року я виїхав до Грузії. Але у 2013 році ми з сім'єю вирішили повернутися в Україну. Почався Майдан. Цього разу я не був його активним учасником чи навіть прихильником...

## Російські військові колони йшли через наше місто

До боротьби за Україну мене підштовхнули події квітня 2014 року, коли я повернувся додому, в Луганську область, де жила моя мама. Я побачив російських солдатів. Велика частина їхніх колон йшла через наше місто — на Донецьк, Дебальцеве, Алчевськ. І коли я побачив страх в очах своєї матері і її тремтячі руки, її сльози, це змусило мене взяти зброю і піти захищати Україну.

Другою причиною стало те, що я — прихильник евроінтеграції. Я багато поїздив по

світу і знаю, як живуть люди за кордоном. І я не розумію, чому ми не можемо жити так само. Я хотів, щоб Україна «переламалася» нарешті в цей бік, щоб вибрала не Москву, а Євросоюз.

У квітні 2014 року я вивіз до Грузії маму і сім'ю. Після чого зняв свої гроші в банку — 10 тисяч євро, які можна безперешкодно провезти в літаку, і повернувся назад — у Красний Луч Луганської області.

Спочатку я намагався організувати громадський протест. Однак місцевих активістів почали знаходити в посадках із зв'язаними руками і з простреленою головою. І я зрозумів, що час для протестів втрачено, що вже треба зайнятися опором.

## «Грабують багатих, нас не чіпають»

Ми спочатку організувалися для самооборони — для захисту від грабежів, які процвітали вечорами. По місту їздили озброєні маргінали й «вилучали» багаті машини, великі будинки. При цьому «своїх» не чіпали, а головним чином тих, хто підтримує українську владу. Також грабували банки, підприємства. Народ дивився на це з позиції: «Ну, грабують багатих, нас же не чіпають».

Коли Німеччина напала на Радянський Союз, на призовні пункти в Луганську прийшло тільки 10 % населення. А з тих, що були призвані в Донецьку, згодом на 35 % прийшли кримінальні справи про дезертир-

ство. Тобто ніхто і тоді не хотів воювати, усе відбувалося під тиском, силовими шляхами, у тому числі НКВС.

А в наш час, коли на Донбасі насаджувалася думка, що Росія — друг і брат, воювати проти росіян для багатьох було б усе одно, що йти зі зброєю на брата або батька. Багато людей, доки не потраплять у стресову ситуацію на межі життя і смерті, не здатні стати гідними захисниками Батьківщини.

## Улітку 2014-го ми об'єдналися в партизанський загін

Я був єдиний з мого оточення, хто пішов воювати. Згодом ніхто не міг зрозуміти, навіть ефесбешники запитували: «Навіщо тобі це було треба, тебе ж ніхто не чіпав, ніхто не відбирав твого майна?»

Але знайшлися ті, хто мене підтримав, і ми об'єдналися в партизанський загін.

Хоч як це було парадоксально, але мені допомогли радянські фільми про партизанський рух під час Другої світової війни. Керувався знаннями, отриманими з художніх книжок. Про все решта намагалися читати в інтернеті. Дуже допомогло відео бойових дій у Чечні, наприклад, як робити засідки на дорогах, як з лампочки виготовити радіокеровану міну.

У травні 2014 року загарбники роздавали своїм прихильникам зброю. І ми спочатку цим скористалися, отримавши по два автомати. Потім

ми почали купувати зброю у «казачества», яке торгувало всілякою «неучтункою». У 2014 році це стало серйозним бізнесом.

Але до серпня 2014 року ми в основному організувалися і збирали розвідувальні дані.

## Першу операцію ми провели в наметовому містечку Рязанської дивізії

Знаєте, дуже важко вбити людину. Військовим, напевно, простіше, їх цього вчать. Звичайно, всі члени нашого партизанського загону служили в армії. Але ніхто ніколи не брав участі в бойових діях. Переломним моментом стали бойові зіткнення під Красним Лучом у серпні 2014 року, коли я побачив перших убитих українських солдатів. У них забирали зброю, паспорти, і навіть не ховали. Їх потім прикопували уздовж доріг місцеві жителі, або кидали в покинуті шахти в Ізвариному. Побачене змусило переступити психологічний бар'єр.

Першу операцію було проведено в наметовому містечку Рязанської дивізії, яке росіяни поставили під Красним Лучом. В юності я брав участь у клубі «Подвиг», тому місцевість знав дуже добре. Вночі ми підходили до розташованого табору і розстрілювали по ньому по два ріжки (в кожному ріжку — магазині — по 30 патронів. — *Ред.*). З цього почалася наша партизанська війна.

## Підірвався на розтяжці і вивіз на дорогу...

У партизанах я був майже півтора року. Брав участь у більш як 30 успішних партизанських акціях, були й неуспішні... Часто міг загинути, але виходив сухим з води...

У вересні 2015 року я повертався з уже виконаної операції... Минували лінію електропередач, яка вела до Луганського аеропорту, з відстрочкою дії на наступний день. І, повертаючись додому, наступив на розтяжку й підірвався. Я зрозумів, що осліп, руки перестали слухатися. Все тіло стало мокре, на губах смак крові...

Я вирішив вивізти на дорогу, щоб припинити ці страждання. Це була траса Краснодон — Луганськ. Щоночі по ній йшли «Урали» зі снаряда-

ми, технікою. Я почув шум рифлених «уралівських» покришок по асфальту й поповз на шум. Хотів, щоб мене перехіла ця колона.

Але вони мене побачили і об'їхали. А через 15–20 хвилин під'їхали якісь люди зі зброєю і відвезли в луганську лікарню. Там мене оперували. Ампутовали руки. Вони не стали їх лікувати, оскільки було дуже багато пошкоджень життєво важливих органів — на обличчі, на голові, на животі, на грудях. Потім відразу ж почався перитоніт...

## «Коли засне, застрелимо його і закопаємо...»

А потім почалися допити. Адже наступного дня вибухнула лінія електропередач. І вони здогадалися, що це я, оскільки мене знайшли неподалік від місця вибуху.

Я чітко розумів, що переді мною співробітники російських спецслужб. Розмовляли вони без луганського акценту. Для них було дуже важливо по гарячих слідах, поки я ще в шоковому стані, добути з мене максимум інформації.

Розігрувалися гарні вистави. Там були жінка й чоловік, і вони нібито розмовляли між собою:

«Він не каже нічого. Він мені набрид. Ось якщо він зараз нічого не скаже, коли засне, валімо його і веземо закопувати на Гострій Могилі».

«Там, де тих двох закопали?»  
«Так, там. Але я не хочу стріляти, коли він у свідомості. Ось коли засне, тоді застрелимо».

Потім жінка грюкала дверима, буцімто пішла покурити. А



ЦЕРЕМОНІЯ ВРУЧЕННЯ ЗІРКИ ГЕРОЯ



чоловік починав зі мною розмовляти.

«Ти ж бачиш, що нікому не потрібен? Нам теж нема чого витратити на тебе гроші, дуже дорого обходиться твоє лікування. Або ти говориш те, що треба, або...»

Іноді я засинав. Тоді вони підходили й прикладали до моєї голови холодний ствол пістолета. І я відчував жах, який додався до фізичного болю. Я починав молитися вголос. А жінка казала:

«Ой, він прокинувся! Я не можу в нього стріляти, коли він у свідомості. Тобі пощастило. Ще 15 хвилин життя».

І так всю ніч до ранку. Мене розстрілювали разів шість чи сім. Це була одна з вистав. Але їх було дуже багато. Їм потрібна була інформація. Росіяни психували, нервували.

Потім я зрозумів, що мені вводять якісь препарати. Я усвідомлював, що починаю говорити проти своєї волі й можу зрадити своїх товаришів... З іншого боку, розумів, що я — «відстріляна» гільза, інвалід, у мене немає зору, немає рук, прострелено ноги. Після кількох днів нестерпного болю жити не хотілося взагалі. І я вирішив все це зупинити.

Мені в шию була встромлена крапельниця. Я дочекався ночі. Плечем підштовхнув до рота крапельницю і почав у неї дути, щоб у вену потрапило повітря і настала смерть. Але це побачили охоронці. Мене зв'язали... Пізніше прийшов завідувач відділення і сказав: «Якщо щось трапиться, винними зроблять нас, лікарів. У тебе ж дружина теж лікар. Не підставляй нас».

### Продовжуватиму воювати з Росією ідеологічно

Перші місяці було дуже важко. Але потім я почав розуміти, що я представник України. На перший план вийшло бажання виглядати гідною людиною. Мене навіть охоронці почали поважати за це. Для них усіх я був «укропом», що не здався. Мені допомогло вижити те, що я до останнього був відданий Україні.

Я вже не можу фізично воювати з Росією, але я продовжуватиму воювати з нею ідеологічно та інформаційно.

## ПІДСУМКИ. ОБНАДІЙЛИВИЙ ЛЮТИЙ



ЄВГЕН  
МАГДА  
ПОЛІТОЛОГ

**Петро Порошенко провів прес-конференцію** про виклики-2018. Президент виявився добре готовим до спілкування з медійниками, наголосивши на доцільності конституційних норм про європейську та євроатлантичну інтеграцію. Він заперечив наявність планів щодо розпуску Верховної Ради, наголосив на доцільності залучення на територію України «блакитних шоломів» ООН та висловив надію на швидке звільнення ще двох українських заручників з російського полону.

Зауважу, що в лютому Порошенко був активним на міжнародній арені, наче нагадуючи,

що саме зовнішня та оборонна політика є його конституційними прерогативами. Президент став почесним гостем Віденського балу — однієї з головних континентальних подій — та провів переговори з керівниками Австрії. Також **Глава держави взяв участь у Мюнхенській безпековій конференції**, наголосивши на необхідності колективної відповіді на дії Росії, що перетворюються на глобальну гібридну війну.

**Президент підписав закон «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету над тимчасово окупованими територіями України в Донецькій та Луганській областях»**, таким чином давши старт діям Об'єднаних сил, у яких першу скрипку відіграватимуть українські військові.

Принагідно наведу слова

начальника Генерального штабу ЗСУ Віктора Муженка, на думку якого **поставки американських протитанкових установок «Джавелін»** мають психологічний та політичний характер, водночас посилять українські підрозділи у 2018 році. Якщо говорити про контакти зі США в економічній сфері, то на особливу увагу заслуговує **угода між Укрзалізницею та корпорацією General Electric**, за якою наша залізниця отримає протягом кількох років 225 нових локомотивів, що стане найсуттєвішим оновленням парку рухомого складу за роки незалежності.

Генпрокурор Юрій Луценко, який не лише зосередився на переслідуванні VIP-злочинців (**подання на притягнення до відповідальності парламентарія Євгена Бакуліна**

**вже передано до Верховної Ради**), а й продовжує активне політичне життя, вважає за потрібне створити нову політичну партію. Центристський проект, спроможний об'єднати навколо себе як нових, так і досвідчених політиків.

На жаль, **у Польщі взяли гору популістські настрої**. Ініціатива щодо посилення повноважень Інституту національної пам'яті була підтримана Сеймом та Сенатом. Президент Анджей Дуда надіслав відповідний закон до конституційного трибуналу, виступивши проти використання термінів «український націоналізм» та «Східна Малопольща». Проте атмосфера двосторонніх взаємин залишається складною, і змінити її на краще поки що не змогли перемовини польської та української делегацій у столиці Польщі.

## ХТО ДОВІВ СВІТ ДО КРАЮ ПРІРВИ ТРИБУНА

«Пане Путін! Це не громадянська війна! Це ваша агресія в Україні», — так заочно звернувся лідер України до «кремлівського затворника» з трибуни Мюнхенської конференції з безпеки

ЦЕ ІРОНІЧНЕ спростування звичної брехні Путіна та російського агітпропу щодо «внутрішнього конфлікту на Сході України» пішло широко гуляти європейськими та світовими ЗМІ. Так само, як констатація факту: Путін побоюється особисто прибути на конференцію, де міг зіткнутися зі справжньою обструкцією. Прислав «віддубуватися» замість себе «шісток» — прем'єра Медведєва та міністра закордонних справ Лаврова. Натомість Порошенко відвідав форум уже вчетверте поспіль: Президент країни, проти якої РФ веде безперервну агресію, вважає своїм найпершим обов'язком привертати увагу світової громадськості до війни за будь-якої нагоди.

А 54-та Мюнхенська конференція з безпеки традиційно стала оптимальним майданчиком для української дипломатії: основним і найпрестижнішим форумом року, присвяченим питанням світової безпеки, загроз та конфліктів.

Предметом дискусії на форумі стала аналітична доповідь під промовистою назвою «До краю прірви — і назад?». Червоною ниткою через виступи учасників саміту проходило: Російська Федерація відіграє ключову деструктивну роль у доведенні сучасного світопорядку до краю прірви. Росія впевнено очолила «вісь зла» — у компанії з Північною Кореєю, Іраном, ІДІЛ, кривавим режимом Асада в Сирії.

Кібератаки, всесвітня брехня, втручання у вибори по всьому світу й навіть у США, підтримка радикальних терористичних рухів, збройна агресія проти сусідів і використання військових контингентів у далеких країнах (зокрема Сирії) — про цей «доробок» Росії говорили чи не всі промовці.

Неабияку тривогу світової спільноти викликали підозрілі «ядерні ігри» Росії з КНДР та невиконання Московою Договору про ліквідацію ракет малої та середньої дальності, розробка й випробування нових крилатих ракет середньої дальності, пристосованих під ядерну боеголовку.

**Гострий виступ Президента Порошенка яскраво доповнив і збагатив картину злочинних діянь путінської Росії щодо України і світу.** Основні месиджі виступу українського лідера були вмонтовані у глобальний геополітичний контекст: Москва напала на цивілізований світ, злам світової системи вдарить по всіх. Кремль не знає кордонів у своїх прихованих намірах. Немає країни, яка була б так добре знайома з гібридною тактикою Москви, як Україна.

**Кібератаки** проти нас уже зараз б'ють далеко не лише по Україні. Росія системно втручається у внутрішні

справи країн ЄС, намагається вплинути на вибори.

**Фейкові новини** російського походження перетворилися на буденність, і це нарешті почали розуміти в країнах Західної Європи.

«Сьогодні нам не залишається нічого іншого, як визнати, що гібридна війна, яку веде Росія, поступово перетворюється на повномасштабну Світову гібридну війну», — наголосив Президент України. Петро Порошенко наочно продемонстрував, що Україна на сході держави захищає європейські цінності. Він показав прапор ЄС, привезений з Донбасу. «Цей прапор Європейського Союзу я привіз до Мюнхена з лінії зіткнення на Донбасі. Цей прапор — демонстрація того, що питання Донбасу стосується не тільки України. Цей прапор — про всіх нас, хто хоче жити в Європі, де панує мир, безпека і стабільність», — заявив Президент України.

На думку українського лідера, **міжнародні санкції, запроваджені проти Росії, справді ефективні**. «Санкції працюють. Якщо хтось ще думає, що санкції неефективні, то нам слід зміцнювати їх у подальшому, у тому числі додаючи нові й закриваючи лазівки в наявних», — додав Петро Порошенко.

Також Президент вважає,

що у Російській Федерації є шанс піти на компроміс і погодитися на введення миротворчої місії ООН на всій території окупованого Донбасу.

Крім цього, Порошенко закликав **не визнавати результати майбутніх виборів президента Російської Федерації в окупованому Криму**.

Глава держави також виступив **проти відновлення роботи російської делегації в Парламентській асамблеї Ради Європи і проти будівництва газопроводу «Північний потік-2»**.

Президент підтвердив нашим міжнародним партнерам прихильність реформам, у тому числі щодо боротьби з корупцією. «Ми в цьому році зберігатимемо динаміку реформ, які стосуються й моєї вимоги про створення Спеціалізованого антикорупційного суду», — заявив Глава держави.

Порошенко також провів у Мюнхені низку двосторонніх зустрічей з топ-політиками Заходу. З главою Пентагону США Джеймсом Меттисом Президент обговорив важливість продовження санкцій проти Росії, військову допомогу США Україні. З Генсеком НАТО — євроатлантичні перспективи нашої держави. З Генсеком ООН Антонію Гутеррешем бесіда торкнулася можливостей введення миротворців на Донбасі.

З польським прем'єром Матеушем Моравецьким український лідер говорив про військово-технічне співробітництво й відновлення роботи в рамках литовсько-польсько-української бригади.

**СЬОГОДНІ НАМ НЕ ЗАЛИШАЄТЬСЯ НИЧОГО ІНШОГО, ЯК ВИЗНАТИ, ЩО ГІБРИДНА ВІЙНА, ЯКУ ВЕДЕ РОСІЯ, ПОСТУПОВО ПЕРЕТВОРЮЄТЬСЯ НА ПОВНОМАСШТАБНУ СВІТОВУ ГІБРИДНУ ВІЙНУ**





У нас, мабуть, немає сильнішого партнерства з якоюсь іншою країною, порівняно з тим партнерством, яке ми маємо з Україною  
ФЕДЕРІКА МОГЕРІНІ, ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОМІСІЇ. КИЇВ, 12 БЕРЕЗНЯ 2018 РОКУ



## ЧИ МОЖЕМО ОПЛАЧУВАТИ СВОЄ ЧЛЕНСТВО В НАТО?

Одним з найпоширеніших міфів про НАТО, яким роками лякали Україну, була вартість членства держави в Альянсі. Нібито воно настільки дороге, що Україна ніколи не зможе собі це дозволити, а отже, воно їй не потрібне



ІРИНА ФРІЗ  
депутат ВР, голова  
постійної делегації  
України в ПА НАТО

СКІЛЬКИ ж насправді «коштує» членство?

У НАТО, як відомо, немає власних військ та баз. Кожна країна фінансує свій сектор безпеки та оборони із власного бюджету. Країни — члени Альянсу мають дуже різний військовий потенціал. Наприклад, оборонний бюджет США у 2018 році сягає 700 млрд дол. Це удвічі більше, ніж видатки всього бюджету Канади у 2017 році. Військовий бюджет Франції становить цього року 34,2 млрд євро. Тобто у 16,7 разу менший від американського, але вищий за всі бюджетні видатки Словаччини.

Незважаючи на те, що країни Альянсу мають різні за чисельністю та складом збройні сили, кожна з них на власну армію має виділяти не менш як 2% ВВП. Цей рівень має забезпечити достатність фінансування сектору безпеки та оборони країни, щоб забезпечити його боездатність у складі спільних сил, що залучаються НАТО для конкретних місій та операцій.

Таким чином, кожна країна витрачає кошти для фінансування власних збройних сил. Насправді не всі держави Альянсу дотримуються цього нормативу. Відповідна критика лунає на всіх зустрічах Парламентської Асамблеї НАТО з боку Генерального Секретаря та його заступників, які закликають держави до більшої відповідальності та уваги до потреб власних військ.

Тож незалежно від членства в Альянсі держава має фінансувати власну армію та інститути безпеки. За що ж тоді сплачуються «членські внески»?

Є три спільні бюджети НАТО: два військових та один цивільний, який формується для фінансування діяльності штаб-квартири НАТО.

Один із військових бюджетів призначений для фінансування роботи ін-

тегрованої структури командування Альянсу, тобто спрямовується на підтримку єдиної системи управління силами й засобами, що виділяються країнами для конкретних операцій. Другий військовий бюджет фінансує Програму інвестицій у безпеку — свого роду фонд підтримки й розвитку військових можливостей Альянсу.

Кожен член НАТО сплачує свій внесок до цих трьох бюджетів. Розмір внеску не є однаковий для всіх членів. Він визначається узгодженою формулою розподілу коштів, яка залежить від показника валового національного доходу кожної окремої держави-члена. Таким чином, багатші країни (з більш розвинутою економікою) сплачують більші внески.

Загальний розмір усіх трьох бюджетів становить зазвичай приблизно 0,5% оборонних видатків усіх країн НАТО. Наприклад, Румунія у 2008 році сплатила до трьох бюджетів Альянсу близько 18,5 млн євро. Це 0,01% її ВВП на той час.

У 2018 році очікується, що номінальний ВВП України становитиме приблизно 125 млрд дол. США. Таким чином, якби Україна була членом Альянсу, її внесок цього року становив би трохи більш як 12,5 млн дол. Для порівняння, військові видатки України у 2015 році становили 3,6 млрд дол. А у 2017-му наша країна в умовах воєнної агресії витратила 5% ВВП на потреби сектору безпеки та оборони.

Отже, чи може Україна дозволити собі сплачувати внески до бюджету НАТО (ця сума приблизно рівна обсягу штрафів з нетверезих українських водіїв у 2017 році)? Гадаю, безпека нашої країни, її інтеграція в євроатлантичну систему колективної оборони, а головне — життя наших військовослужбовців та цивільного населення — коштують більше.

Й Україна без жодних проблем здатна дозволити собі такі видатки — аби будувати безпечно майбутнє своїх громадян.

## СИРІЯ: КРЕМЛЬ РИПНУВСЯ ПРОТИ АМЕРИКАНЦІВ І ЗАЗНАВ ГАНЕБНОЇ ПОРАЗКИ



ОЛЕКСАНДР ПАЛІЙ

СПОЧАТКУ Кремль давав дуже дозовану інформацію про розгром російських найманців, що стався 7 лютого цього року біля нафтового родовища Хашим на сході Сирії. Ішлося спочатку про двох загиблих, потім про п'ятеро, згодом про «кілька десятків загиблих і поранених». Однак голки в мішку сховати не вдалося — розв'язалися язика самих російських найманців, яким вдалося вціліти.

З'ясувалося, що втрати росіян у Сирії під час розгрому їх американцями сягнули 300 осіб.

Насправді реальні втрати Москви, очевидно, ще більші. Причому розбито було три добре підготовлені штурмові російські загони.

Отже, що сталося? Після тижневої підготовки російський загін чисельністю до тисячі осіб з десятками одиниць бронетехніки спробував атакувати позиції роти американців на лівому березі річки Євфрат, яка досі сприймалася обома сторонами як лінія розмежування впливів США і Росії — через, відповідно, курдів і режим Асада в Сирії. Амери-

канські військові зв'язувалися з росіянами до бою, під час і після розгрому. Російські військові постійно заявляли, що нападники — не вони. Але після знищення колон американською авіацією попросили можливості забрати загиблих і поранених.

Напевне, російський президент Путін знав, що його підопічні мають намір здійснити напад саме на американців. І США теж знали, кого знищують, хоча дали Путіну можливість зберегти обличчя (він міг не розкривати обставини нападу й занижувати кількість жертв). Проте, схоже, ситуація може змінитися.

Адміністрація США демонструє, що добре знає, хто стояв за спробою атакувати американців у Сирії. За даними «Вашингтон пост», куратор російських найманців Пригожин перед атакою заявляв, що погодив її з міністром (не з міністром культури ж, звісно) та інтенсивно спілкувався з Кремлем до і після розгрому. Як пише газета, найбільше в американській адміністрації вражені швидкістю, з якою Росія відмовилася від атаквальників і почала говорити, що «їх-там-нет».

Впливова «Волл-стрит джорнел» радить американській адміністрації розказати (і, очевидно, показати) усю правду про нещодавній розгром росіян у Сирії:

«Олігарх Пригожин, який курирував загони найманців «Вагнер», ніколи б не став займатися такою операцією, якби не відчував, що має дозвіл на вищому рівні Кремля. Чому ризикова така атака, особливо з огляду на те, наскільки погано це закінчилося для Росії? Путін постійно досліджує слабкі місця супротивників, і, можливо, захопивши кілька американців, він хотів змусити Трампа піти на поступки. Можливо, сподівався натиснути на американські війська й захопити сусідні нафтові родовища...»

Військова відповідь Сполучених Штатів була вражаючою та похвальною... Ця атака знову показує, що Путін намагається зашкодити інтересам США скрізь, де бачить це за можливе, навіть ризикуючи воєнною сутічкою США та Росії...

Путін іде на переобрання навесні цього року, і поки він шахраєє з голосуванням, щоб гарантувати перемогу, російська громадськість має знати, що його найманці зазнали принаймні поразки. Якщо США не розкажуть правду, Путіну буде простіше брехати».

Ця ситуація виявила силу американської системи, яка здатна працювати дуже злагоджено, а також цікаву рису Президента США Дональда Трампа — довіряти фахівцям.

Достеменно дізнавшись, що глава Пентагону Джеймс Меттіс, радник з нацбезпеки Роберт Макмастер, спеціальний представник Держдепу Курт Волкер — потужні спеціалісти, Трамп дав їм карти в руки.

## В АЛЯНСІ ОГЛОСИЛИ ПРО ЄВРОАТЛАНТИЧНІ ПРАГНЕННЯ НАШОЇ КРАЇНИ

9 БЕРЕЗНЯ в НАТО заявили, що визнають прагнення України бути повноцінним членом цієї організації.

«На нинішній момент чотири країни-партнери задекларували своє прагнення до членства в НАТО: Боснія і Герцеговина, Грузія, колишня югославська республіка Македонія, а також Україна», — повідомляє офіційний сайт Альянсу. Тут також міститься роз'яснення: «Країни, які задекларували зацікавленість

у приєднанні до Альянсу, спершу отримують запрошення долучитися до Інтенсифікованого діалогу з НАТО щодо їх прагнення до членства та пов'язаних із цим реформ».

Також оновлено розділ сайту, присвячений Україні. У ньому повідомляється про рішення Верховної Ради від 8 червня щодо набуття членства в НАТО як стратегічної мети України.

Президент Петро Порошенко заявив, що «наступна амбіція —

План дій щодо членства (ПДЧ) для України». «Саме цьому був присвячений мій лист Єнсу Столтенбергу в лютому 2018 року, де з посиланням на статтю 10 Договору про заснування НАТО мною було офіційно зафіксовано прагнення України стати членом Альянсу, — написав Порошенко у Фейсбучі. — Тиха дипломатія з просування наших принципових позицій, про що домовлено з нашими партнерами, дає свої вагомі результати».



## Результати Угоди про асоціацію з ЄС, підписаної Петром Порошенком 2014 року, вилилися в цілком конкретні цифри

ЕКСПОРТ українських товарів до Євросоюзу у 2017 році зріс на 29,9 % і сягнув \$17,5 мільярда. Це 40,5 % усього обсягу продажів українських товарів за кордон. Такі дані оприлюднено на сайті Держстату.

Завдяки високим темпам зростання торговельного обороту торік експорт українських товарів до ЄС уперше перевищив рівень довоєнних 2013 (16,7 млрд) та 2014 (\$ 17 мільярдів) років.

Особливо зросли обсяги українського експорту до Бельгії (на 81,4 %), Нідерландів (на 68,5 %) та Латвії (на 54,7 %).

Серед країн ЄС найбільший обсяг українських товарів експортується до Польщі – на суму

\$ 2,7 млрд, а темпи зростання експорту до цієї країни сягнули 23,8 %. На 28 % збільшився український експорт до Італії (\$ 2,5 млрд), на 23,2 % – до Німеччини (\$ 1,7 млрд) та на 26 % – до Угорщини (\$1,3 мільярда). Водночас імпорт товарів з Європейського Союзу зріс на 21,3 % – до \$ 20,7 млрд. Загалом український експорт у 2017 році збільшився на 19 %, сягнувши \$ 43,2 млрд. А імпорт підвищився на 26,4 %, до 49,6

мільярда. Ці показники свідчать про пріоритетний розвиток торгівлі України саме з країнами Євросоюзу.

Зокрема, за даними Єврокомісії, безпрецедентною є динаміка зростання українського агроекспорту до ЄС. Виручка від експорту агропродукції з України до країн Європейського Союзу у 2017 році зростає порівняно з минулим роком на 27 %, або на 1,2 млрд євро, і становила 5,52 млрд євро.



АНАТОЛІЙ СТРИЛЯНИЙ публіцист

## ЩО ЗБЕРІГ ВОЛОДЯ

БІЛЯ Єльцина це був, мабуть, найбільш справний і скромний працівник. Іншим хотілося бути діячами. Кожен рвався на публіку й угору. Усі змагалися з усіма. У таких випадках людям не до роботи. Нікому нічого не можна було доручити з упевненістю, що справу буде зроблено.

Здавалося, він один не хотів блищати й перевершити всіх. Він один відчував якусь відповідальність за будь-яку ввірену йому частину роботи. Вислів «робоча конячка» – про таких. Єльцин, коротше, знав, на кому зупинити вибір.

«Бережи Росію, Володю!» – сказав він, покидаючи Кремль. Старий знав, кому це каже, а головне – чому. Імперія тріщала по швах. На місцях уже було ухвалено 1500 законів, котрі суперечать конституції. Єльцин розумів, чого від нього чекають намісники. Справи добре йдуть, звичайно, коли багато енергії, але ще краще, коли – шкурний інтерес. «Кради, але – по чину. Крадіть, але щось робіть. Крадіть – тільки не підбивайте населення на бузу проти Москви».

Але він так сказати не міг, бо був заручником хвилі, яка винесла його до влади – демократичної хвилі. Володя це сказати міг – і нічого іншого, тому що більше від Єльцина боявся Росії і за Росію. У такому стані якщо й рухатися, то лише по століттями накатаній колії.

А далі... На щось вистачило розуму, на щось забракло. Вистачило на те, щоб не допустити черг за туалетним папером. Це добре, але не подвиг. Жоден осколок колишнього СРСР, включаючи найбільший, не зробив спроби повернутися до соціалізму в господарському житті.

А забракло розуму на те, щоб поводитися по чину у світі. Володя з дитинства був зіпсований радянський, тобто російський, патріот. Він звик вважати, що Росія – щось особливе, най-най і що їй місце серед світового начальства. Заради справедливості: такої ж думки був і Єльцин. Як же він був розгніваний, коли Захід, його не спитавшись, замирив Югославію.

Їх мільйони і мільйони, росіян, яким не дається усвідомлення того, що на просторі від Лівонського краю до Охотської хвилі припадає лише два відсотки світового виробництва. Тільки справді великий росіянин міг би збагнути, що його батьківщина далеко не важкоатлет. Володя аж ніяк не великий росіянин. Росія – аж ніяк не велика держава. Росіяни – аж ніяк не великий народ. А повелися всім скопом – наче найбільші. Собі – на біду, курям – на сміх.

# СТОКГОЛЬМСЬКИЙ АРБІТРАЖ: ДРУГА ПЕРЕМОГА УКРАЇНИ

закінчення. початок на стор. 1

Газпром компенсувати ці втрати. Однак відхилив вимогу щодо перегляду ставки транзиту за період з 2009 по 2017 рік та доплати за недоотриманий дохід обсягом 16 мільярдів доларів.

Логіка суду зрозуміла. Нафтогаз міг ще починаючи з 2009 року вимагати перегляду ставки, проте не робив цього. Адаже цього не бажали спочатку Тимошенко, а потім Янукович, у яких були свої приховані від українського суспільства домовленості з Путіним щодо газових контрактів.

Вражає нахабство представників «Батьківщини», які заявляють, що саме завдяки тимошенківським контрактам Україні вдалося виграти справу. Насправді умови цих угод і стали причиною звернення до арбітражу. І виграш справи у Стокгольмі став результатом професіоналізму керівників Нафтогазу та політичної волі керівництва держави.

## Путінський шантаж-2018

Та навіть доволі збалансоване й помірковане рішення Стокгольмського арбітражу викликало різко негативну реакцію Росії. У Москві заявили, що нічого сплачувати Нафтогазу не збираються, бо вважають рішення несправедливим. Дарма що сторони зобов'язалися ще до розгляду справи в арбітражі виконувати його рішення. Воно є остаточним і не передбачає процедури оскарження.

Але це був лише початок. Уже починаючи з 1 березня Газпром пішов на відвертий шантаж не тільки України, а й усієї Європи.

Відповідно до рішення Стокгольмського арбітражу Нафтогаз зобов'язаний щорічно купувати в Газпрому не менш як 4 млрд кубів газу протягом 2018 та 2019 років. Нафтогаз на основі виставленого Газпрому рахунку

зробив передоплату. Та Газпром несподівано повернув ці кошти, заявивши, що відмовляється від поставок.

Крім цього, керманіч Газпрому заявив про бажання розірвати обидва газові контракти (про поставки і транзит) від 2009 року. Ця

ядерної зброї, від якої ніхто не зможе захиститися. Хоча ці погрози на Заході сприйнято як блеф, очевидно, що і Україні, і європейським країнам слід бути готовими до свідомого загострення ситуації з боку Росії. Російські можновладці, схоже, готові

дення нового транзитного контракту. По-друге, можна буде залучити значні європейські інвестиції в модернізацію ГТС. По-третє, умови оплати газового транзиту відповідатимуть вимогам Європейської енергетичної хартії, що істотно підніме дохідність від цієї діяльності. По-четверте, наявність у такому консорціумі провідних західних компаній позбавить Газпром можливості звинувачувати Україну в несанкціонованому відборі газу та аварійному стані української ГТС. І наостанок, створення консорціуму в майбутньому забезпечить Україну від спокуси тих чи інших її керманічів укладати угоди з російськими можновладцями на непрозорих умовах. Угодами займатимуться лише управлінські органи консорціуму.



## ПОПЕРЕДНЄ РІШЕННЯ В СТОКГОЛЬМІ СТОСУВАЛОСЯ ГАЗОВИХ КОНТРАКТІВ

заява супроводжувалася зниженням до мінімуму тиску газу на вході в газотранспортну систему України.

Очевидно, що всі ці кроки були заздалегідь сплановані в Росії. Протягом січня – лютого Газпром прокачував по Україні рекордні за останні кілька років обсяги газу, поставляючи його в європейські газосховища. Плануючи створити проблему для України та намагаючись звинуватити Нафтогаз у несанкціонованому відборі газу, Газпром водночас, по суті, поставив ультиматум країнам Європи. Російський газовий монополіст таким чином вимагає від них остаточної згоди на будівництво Північного потоку-2.

Якщо ті не погодяться чи зволікатимуть з рішенням, то можуть зіштовхнутися з проблемою нестачі газу в наступному сезоні.

## Нові виклики для України

Цей відвертий шантаж слід розглядати в контексті нещодавнього виступу Путіна, який у неприхований спосіб погрожував усьому світові використанням новітньої

йти ва-банк, усвідомлюючи, що за декілька років залежність від російського газу в Європі взагалі зникне.

За таких обставин не виключено, що Україна може зіштовхнутися з повним припиненням транзиту газу. Окрім значних збитків, постане необхідність часткової консервації газотранспортної системи та реверсного її використання (із заходу на схід). Це призведе до суттєвих додаткових витрат. Також доведеться значно більше закуповувати газ навесні-влітку для забезпечення потреб у осінньо-зимовий період.

Перед Україною можуть постати нові виклики. Очевидно, що необхідно максимально прискорити процедуру розділення діяльності із закупівлі газу, його видобування і транспортування. При цьому – досягти домовленості з провідними західними газовими компаніями про створення на базі української ГТС консорціуму під егідою Євросоюзу.

Це дасть змогу вирішити декілька завдань. По-перше, такий українсько-європейський консорціум зможе вимагати від Газпрому укла-

## На що потратити гроші

Крім того, потрібні заходи зі скорочення газоспоживання. Саме на енергозбереження слід спрямувати кошти Газпрому, які він таки буде змушений сплатити за рішенням арбітражу.

Не можна допустити повторення історії з приватизацією Криворіжсталі, коли з популістських міркувань отримані гроші витратили на підвищення соціальних виплат і пенсій – замість того, щоб спрямувати їх на модернізацію енергетичного сектору країни.

Насамперед слід прискорити тепло модернізацію бюджетних установ. Приватні домогосподарства мають отримати доступ до десятип'ятнадцятирічних кредитів під два-три відсотки річних на заходи енергозбереження та заміну застарілих газових котлів на сучасні чи взагалі на твердопаливні або комбіновані. Малозабезпеченим верствам населення ліпше компенсувати виплати з погашення таких кредитів, аніж надавати субсидії, які тільки стимулюють неефективне використання газу.



## ІНТЕРВ'Ю

# Анатолій Матвієнко: МЕТОЮ КОЖНОГО ПОЛІТИКА МАЄ БУТИ НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНТЕРЕС, А НЕ ПОСАДА

**Не бачу доцільності  
в дострокових виборах**

■ **Пане Анатолію, чим, на вашу думку, зумовлені розмови деяких політиків та експертів про дострокові парламентські вибори?**

Чесно кажучи, я не розумію, кому сьогодні вигідні дочасні парламентські та президентські вибори. Нинішня ситуація загрожує ще й тим, що ми можемо повторити історію столітньої давнини – втратити державність. Я не перебільшую. Тому не можна жонглювати такими речами.

На мою думку, дочасні вибори потрібні тільки тоді, коли є загроза некерованості держави. Я не бачу такої проблеми. Слава Богу, в дуже складних умовах чинна влада забезпечила керованість країною.

Думаю, що ми не маємо права маніпулювати такими речами, як зміна влади. Чому? У нашому суспільстві є проблема неадекватного сприйняття реальності. Мовляв, дайте нам когось іншого, невідомо кого, просто іншого. І якщо в суспільство, де панує сьогодні недовіра, агресія, зневіра, ми внесемо ще й вибори, то я хочу запитати, який склад парламенту ми отримаємо на дочасних виборах? Думаю, гірший, ніж сьогодні. Якщо ми отримаємо гірший парламент з точки зору конструктиву, відповідальності за збереження країни й утвердження її як європейської держави, то що це будуть за вибори? Таким чином ми створимо ще й агресію на президентських виборах. І що тоді отримаємо на виході? Популіста, який тільки вгамовуватиме свої амбіції.

■ **Ви говорите про керованість країною... А чому так довго не розганяли той шабаш під Верховною Радою?**

Одні кажуть, що зарано розігнали, другі – що пізно. Коли сталися останні провокації біля ВР, треба було покінчити з цим наживом. Зрештою, там уже не було ніяких протестувальників...  
■ **Коли кричать про дочасні**

**парламентські вибори, то, зокрема, аргументують це тим, що немає парламентської більшості... То є ця більшість чи немає?**

Світ знає парламентські коаліції більшості і меншості. Скажімо, німецький досвід каже про те, що це може бути коаліція меншості. У нашому законодавстві чітко прописано, що таке більшість, й інших варіантів немає.

Чи є вона, ця більшість? Нехай той, хто сумнівається, перевірить або створить іншу. Якщо є уряд, який спирається на більшість голосів, проводить рішення через парламент у вигляді законів, то очевидно, що ні уряд, ні Президент не зацікавлені робити якусь ревізію, бо коаліція існує. Якщо хтось вважає інакше, то нехай досліджує і вносить свої пропозиції.

І розпуск парламенту через брак коаліції більшості – це право Президента, а не обов'язок, навіть якщо буде видно, що немає коаліції.

Усі ці дискусії вважаю політичним пінг-понгом, оскільки парламент працює і приймає рішення.

**Державу треба будувати, а не доїти її**

■ **Нинішня влада оголосила пріоритетом боротьбу з корупцією, прийнято багато законів... Але система ще не запрацювала належно. У чому причина?**

Бо поки що ми не можемо перейти від одного до іншого, адже маємо ментально іншу ситуацію.

Маємо розуміти, що в нас суспільство рабства, суспільство пошуку преференцій, суспільство ренти, суспільство, яке не усвідомлює, що ми володіємо цією державою. Державу треба будувати, а не доїти її. Цю державу треба не грабувати, а шивати. Україна має стати частиною великого колеса історії, а в нас поки що навіть шпичі немає.

■ **І що треба зробити, щоб суспільство змінилося?**

Усе починається із засадничих речей.

Найперше потрібно мати таку святість – святість у будь-якому рішенні – як національний інтерес. Не посада президента, прем'єра, депутата, партійного лідера, рейтинги є метою. Метою має бути лише національний інтерес. І ти маєш бути готовий пожертвувати всім заради національного інтересу й не думати, як зберегти за собою посаду.

**Головна проблема – кадри, кадри і ще раз кадри...**

■ **Ви про когось конкретно кажете?**

Я кажу загалом, бо в нас атмосфера така в політикумі. Майже кожен думає про себе.

У нас немає моралі навколо національного інтересу. Якби ми мали критичну масу моральних відповідальних жертвних людей, які готові принести себе в жертву майбутнього країни, розбудили б критичну масу моральних людей, які не з популістських міркувань будують свої політичні партії, а справді прагнуть побудувати державне життя за правилами, – тоді було б втішене не одне наступне покоління. А в нас сьогодні поки що брак моралі в основі політики.

■ **Але якщо взяти звичайного обивателя, то він такий самий. Тоді звідки має взятися оцей моральний політик?**

Так, обиватель такий самий. Тому що живемо в пошуку ренти – нечесно або без докладання зусиль хочемо отримувати прибуток. Нехай на мене не ображаються, бо і я належу до цього суспільства, але таке суспільство я називаю суспільством гончих псів за рентою. А треба, щоб з'явилося суспільство пошуку не ренти, а чесного прибутку як результату власної праці. Тоді з'явиться здорова конкуренція.

У нас дуже багато проблем. Досі я виділяв три: війна, казнокрадство/корупція і кадри. А зараз – кадри, кадри і ще раз кадри, відсутність яких пояснює, чому в нас війна, корупція, популізм, чому ми так повільно рухаємося. У нас немає авангарду нації. Кадри, які були б здатні вести нас правильною дорогою, у великому дефіциті.

Народний депутат, заступник голови парламентської фракції БПП, ініціатор та співзасновник культурно-мистецького проекту PortoFranko на Прикарпатті Анатолій Матвієнко відповів на запитання «Солідарності»



На тему питання моралі взагалі ніхто не хоче говорити.

■ **Ви вважаєте українців рабами?**

Революція гідності підтвердила, що українці – не раби, хоча історично ми вийшли з колоніального рабства. Упродовж усієї історії ми боролися проти поневолювача. Ми люди свободолюбиві. І завжди прагнули цієї свободи. Але що з нею робити? Ось у чому питання. Бо свобода – це набагато страшніше випробування, ніж рабство, оскільки треба думати й самостійно нести відповідальність.

Ми потихеньку рухаємося. Не можна на все дивитися песимістично, що нічого не відбувається. Відбувається! І революції, які відбулися, говорять про те, що ми все-таки змінюємося. Але все можна було робити більш динамічно, і тоді б ми мали інше, краще обличчя України.

**З людьми треба говорити і про успіхи, і про невдачі**

■ **Чи доносите свою позицію Президентів?**

Якщо питає, то кажу. На фракції маю можливість висловитися.

Ось, скажімо, зараз кажу, що велика помилка намагатися показати, що ми всі такі бездоганні й зробили так багато, що всі нас мають любити. Бо, по-перше, ми не все зробили, що могли.

З другого боку, очевидно, що під керівництвом Президента

Порошенка зроблено багато позитивних кроків, які не дають уже сьогодні результату, але реформи йдуть, і зміни йдуть. І такі зміни, які ніколи в житті не йшли.

Я щиро підтримував на президентських виборах Петра Олексійовича, тому що кращого кандидата не було. Я це повторюю і зараз. Хоча я взагалі радив би не захокуватися в політика, бо якщо ми не бачимо кращого, то це не означає, що його нема.

2014 року виклики були страшні, на які треба було реагувати серйозно. І тоді сказав, що робитиму все, аби він став Президентом. І зараз я з ним. Я маю зобов'язання перед людьми, яких я агітував за нього. Звісно, у мене менше відповідальності, ніж у Порошенка, але мій запал має бути не меншим, ніж його, аби люди не розчарувалися в результаті їхнього вибору.

■ **Що треба зробити Президентів і його партії за цей час, що лишився до виборів?**

Ось треба вийти до людей і говорити з ними простою мовою про успіхи та невдачі. Люди мають розуміти зміст того, що робиться. І ця дискусія має бути постійною.

■ **Ви знаєте Юлію Тимошенко досить добре й доволі довго. Чи вважаєте, що вона може нести загрозу для Української держави?**

Юлія Тимошенко відображає політичне явище, яке, як я вважаю, має вже закінчуватися. Це як цунамі, яке злива, тобто щось аномальне. Інколи ми самі перебільшуємо її значення.

Я не хочу її характеризувати, вона не дурна, але в неї свої цінності. Її цінності з моїми не збігаються, тому я ніколи її не підтримуватиму. Й інших я не підтримуватиму, для яких власне «я» є дорожчим за все інше. Більше того, Путін – її друзьбан... Я не хочу таких президентів.

Я взагалі як обиватель, громадянин не хочу думати, хто там Президент. А просто хочу жити.



РОЗМОВЛЯЛА ОКСАНА КЛИМОНЧУК